

UTSTÄLLNINGSVERSION

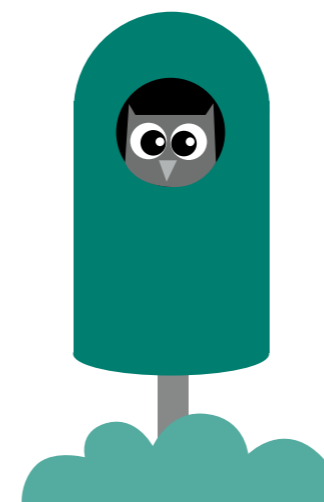

MÅLDOKUMENT FÖR AVFALLSPLAN 2021–2032

*Lätt
att göra
rätt*

Innehåll

Innehåll	3
Introduktion till målarbetet	4
Läsanvisning	5
Avfallsplanens syfte	6
Vem är ansvarig för återvinningen?	7
Nedskräpning	7
Avfallsplan 2021–2032 bidrar till global hållbarhet	8
FN:s globala hållbarhetsmål och hur vi bidrar till att uppnå dessa	8
Den nationella avfallsplanen och Avfallsplan 2021–2032 är överens	9
Mål och målområden i avfallsplanen siktar mot generationsmålet	10
Hur våra mål förhåller sig till de nationella miljökvalitets- och etappmålen ..	10
Avfall Sveriges 25/25-mål om mat- och restavfall.....	10
Från avfallstrappan till cirkulära system	12
Fem målområden - en helhet	14
Så förhåller sig de fem delområdena till varandra	15
Målområde 1: System efter behov	17
Beskrivning av målområdet	17
Strategier	17
Huvudmål 2021-2032	18
Målområde 2: Avfall förebyggs	21
Beskrivning av målområdet	21
Strategier	21
Huvudmål 2021-2032	22
Målområde 3: Material cirkulerar	25
Beskrivning av målområdet	25
Strategier	25
Huvudmål 2021-2032	26
Målområde 4: Matavfall	29
Beskrivning av målområdet	29
Strategier	29
Huvudmål 2021-2032	30
Målområde 5: Skräp och Nedskräpning	33
Beskrivning av målområdet	33
Strategier	33
Huvudmål 2021-2032	34

Introduktion till målarbetet

Målområdena i Avfallsplan 2021-2032 är framtagna av SÖRAB och SÖRAB-kommunerna. Framtagandet hade sin utgångspunkt i Avfallsplan 2009-2020 och de erfarenheter som vi fått under det aktiva arbetet med denna.

Inför Avfallsplan 2021-2032 så har förutsättningarna för både kommunens och regionens avfallshantering förändrats. Vi vet idag att vi behöver förändra konsumtionsmönster samt sättet vi hanterar avfall och resurser på för att minska avfallshandlingens negativa miljö- och klimatpåverkan. Den föregående avfallsplanen (Avfallsplan 2009-2020) var redan den mycket ambitiös och förutseende, men dess uppbyggnad och struktur var anpassad till en linjär avfallshantering, alltså utifrån att en produkts liv har en tydlig start och ett tydligt slut. I Avfallsplan 2021-2032 planerar vi istället för en cirkulär avfallshantering, där produkter som tappat sin funktion återvinns till en ny produkt.

Målområdena i Avfallsplan 2021-2032 tar sig därför, blandat annat, an allt avfall som uppkommer i kommunen. Den tar sig också an fler avfallsfraktioner än tidigare avfallsplan, digitalisering och insamlingsystem samt förtydligar behovet av att lösa problem utifrån faktiska behov, både uppströms och nedströms.

Med Avfallsplan 2021-2032 vill vi helt enkelt få ett bredare förhållningssätt till avfallsplanering. Vi vill inkludera hela kommunen och alla typer av avfall men också produkterna som inte blivit avfall än. Vi vill även arbeta i samklang med FN:s hållbarhetsmål, generationsmålet och de nationella miljö kvalitetsmålen. För att göra detta har vi valt ut de fem målområden som vi bedömer är de viktigaste byggstenarna för en mer cirkulär hantering av avfall och material.

Läsanvisning

SÖRAB-regionens avfallsplan består av fyra delar:

BAKGRUNSDOKUMENTET

Är ett referensmaterial som ger bakgrund till avfallsplanarbetet och beskriver samarbetet mellan SÖRAB och dess ägarkommuner.

MÅLDOKUMENTET

Är det dokument som kommunen primärt arbetar med. Här finns alla fem målområden sammanfattade i form av beskrivning, strategier för genomförande, de huvudmål som fastställts för perioden 2021-2032 samt relevanta beskrivningar som sätter målen i ett sammanhang.

PERIODEMÅLSDOKUMENTET

Komplement till måldokumentet, som uppdateras vart tredje år. Periodmålen ger kommunen och styrgruppen möjlighet att prioritera under avfallsplanens gång och visar vad kommunen och SÖRAB ämnar arbeta för de kommande tre åren.

BILAGOR

Är ett fördjupningsmaterial för den som vill sätta sig in i exempelvis nuläget för SÖRAB och SÖRAB-kommunerna vid avfallsplanens skapande eller en analys av hur avfallshandlingens kan komma att utvecklas.

AKTIVITETER

Utöver dessa dokument så kommer aktiviteter för att uppfylla målen tas fram inför var enskilt år. Dessa aktiviteter kommer tas fram både för kommunen och gemensamt med övriga SÖRAB-kommuner. De gemensamma aktiviteterna sammanfattas i en gemensamt framtagen handlingsplan. Kommunspecifika aktiviteter kommer istället ingå i de lokala handlingsplanerna.

KOMMUNIKATION

Avfallsplanens kommunikationsinsatser finns i ett separat dokument som kallas för kommunikationsplanen. Denna kommer uppdateras varje gång ett nytt periodmålsdokument tas fram.

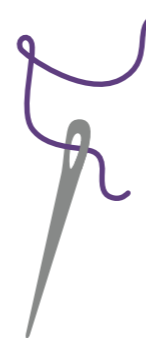
HÄR ÄR VI NU, MÅLDOKUMENTET!

I detta dokument kan du läsa om avfallsplanens mål som kommunen och SÖRAB kommer att arbeta med de kommande tolv åren. Avfallsplan 2021-2032 har två sorters mål; huvudmål och periodmål. Målen tillhör olika arbetsområden och är uppdelade i fem målområden. För arbetet inom de olika arbetsområdena kommer kommunen och SÖRAB använda sig utav verktyg, som i dokumentet kallas för strategier. I detta dokument finner du endast huvudmålen, som är de huvudsakliga mål som vi beslutat att arbeta med från avfallsplanens start till och med år 2032.

Avfallsplanens syfte

Vem är ansvarig för återvinningen?

För att vi ska nå målen i avfallsplanen är det viktigt att alla ges goda möjligheter att återanvända och återvinna så mycket produkter, varor och avfall som möjligt. Till avfall räknas alla föremål, material eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med. För att föremål inte ska bli avfall i onödan så är det viktigt att den lagas och återanvänds så länge som möjligt, och efter det återvinns.

Lagstiftningen säger att alla invånare som bor i kommunen är skyldiga att sortera ut returpapper, förpackningar, el-avfall, ljuskällor, batterier och grovsopor och lämna avfallet till de insamlingsystem som finns tillgängliga. Syftet med insamlingen är att återvinna så mycket resurser som möjligt samt att se till att det inte hamnar farliga ämnen i kretsloppet.

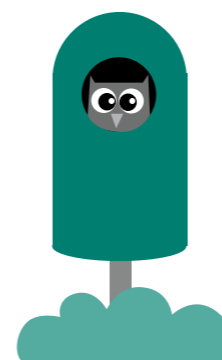
Det är allas ansvar att återvinna så mycket som möjligt. Invånare, privata verksamheter och kommunens egna verksamheter. Det finns många olika insamlingsystem för återanvändning och återvinning tillgängliga för invånare och verksamheter. Några insamlingsystem är kommunens ansvariga för och några insamlingsystem ansvarar producenterna för. Det är kommunernas ansvar att samla in, transportera och återvinna, bränna eller deponera det hushållsavfall som inte faller under det så kallade producentansvaret. Producentansvarslagen reglerar att företag som exempelvis sprider förpackningar och tidningar på den svenska marknaden även ska samla in och återvinna dem. Lagen syftar till en miljömässigt hållbar återvinning av alla de förpackningar och tidningar som årligen används i Sverige. Det finns även liknande producentansvar för andra produkter så som bilar, däck, läkemedel samtelektriskt och elektroniskt avfall.

Vem är ansvarig för skräp och nedskräpning?

All nedskräpning är förbjuden. Förbudet gäller på platser som allmänheten har tillträde eller insyn till.

Privatpersoner är ansvariga för att inte skräpa ned medan kommunen ansvarar för att städa upp på kommunal mark och mark- och fastighetsägare ansvarig för att hålla rent på privat mark och för insamling i offentlig miljö ansvarar kommunen.

Insamling och städning är skattefinansierad verksamhet men vilka förvaltningar och kontor som har vilket ansvar vad gäller både insamling, nedskräpning och illegal tippning skiljer sig åt i SÖRAB-kommunerna.

Avfallsplan 2021–2032 bidrar till global hållbarhet

Avfallsplanens målområden bidrar till att uppfylla både nationella och internationella målsättningar. Vi redovisar här hur vårt arbete bidrar till att uppnå flera av de mål som kopplar till Avfallsplan 2021-2032.

FN:s globala hållbarhetsmål och hur vi bidrar till att uppnå dessa

FN:s globala hållbarhetsmål består av 17 mål som i sin tur består av ett antal delmål, här presenteras ett urval av de hållbarhetsmål som kopplar till Avfallsplan 2021-2032.

MÅL 3. HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE syftar bland annat till att minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar. Ett cirkulärt avfallssystem kommer avgifta kretsloppen och minska nedskräpningen. Hållbara och färre transporter i avfallskedjan kommer leda till att minska mängden luftföroreningar som släpps ut. Vårt arbete enligt avfallsplanen minskar alltså spridningen av skadliga kemikalier och föroreningar i samhället.

MÅL 8. ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT handlar om att resurseffektiviteten i konsumtion och produktion behöver förbättras för att uppnå en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Genom att arbeta mot ett cirkulärt avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar vi till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

MÅL 9. HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR handlar om att bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Vi bidrar genom att se över och utveckla den avfallsrelaterade infrastrukturen.

MÅL 12. HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION ska säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Vi bidrar genom att öka möjligheten till att återanvända, minska avfallsmängderna, bedriva hållbar upphandling av varor samt samverka med företag och andra avfallsstrande aktörer. Vi bidrar också genom att minska det onödiga matsvinnet samtidigt som vi använder det nödvändiga matavfallet för att skapa energi.

MÅL 13. BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA säger att vi måste vidta omedelbara åtgärder. Vi bidrar genom att kartlägga flöden och integrera avfallshantering i samhällsbyggnadsprocessen. På så sätt kan vi minska antalet avfallstransporter och även bidra till att produkter och varor återanvänds istället för att bli avfall.

Den nationella avfallsplanen och Avfallsplan 2021–2032 är överens

EU har avfallsdirektiv och förpackningsdirektiv som innehåller kvantitativa mål för förberedande för återanvändning och materialåtervinning. Dessa är införlivade i svensk lag. Därför nöjer vi oss här med att redogöra för hur målområdena för Avfallsplan 2021-2032 stämmer överens med syftet i den nationella avfallsplanen, Att göra mer med mindre, 2018-2023.

Syftet med den nationella avfallsplanen är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall.
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter.
- minska de negativa effekter på både människors hälsa och vår miljö som avfall ger upphov till.
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i avfallet.
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår.

Avfallsplan 2021–2032 följer de fyra första punkterna i den nationella avfallsplanens syfte. Avfallsplanens målområden syftar till att förebygga avfall, cirkulera material, minska nedskräpning och hantera matavfall som en resurs. Genom att arbeta mot ett cirkulärt avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar vi också till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Mål och målområden i avfallsplanen siktar mot generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken i Sverige är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Alla mål och målområden i avfallsplanen siktar mot att kunna överlämna en välfungerande planet till kommande generationer och ligger alltså i linje med det så kallade generationsmålet.

Hur våra mål förhåller sig till de nationella miljökvalitets- och etappmålen

Sverige har 16 politiskt beslutade miljökvalitetsmål och ett antal etappmål som tillsammans ska uppnå generationsmålet. Det är bland annat dessa vi har utgått ifrån när vi har arbetat fram Avfallsplan 2021–2032.

Avfallsplanens huvudmål och periodmål kan bidra till att flera av de nationella miljökvalitetsmålen kan uppnås.

Flera av etappmålen som ska bidra till att uppnå det nationella generationsmålet och miljökvalitetsmålen ska vara uppnådda 2020, det vill säga året innan avfallsplanen börjat gälla. Men de flesta av etappmålen kommer inte ha uppnåtts till 2020 och är därför fortfarande aktuella att arbeta med.

Avfall Sveriges 25/25-mål om mat- och restavfall

Avfall Sveriges 25/25-mål innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 procent per invånare till år 2025, jämfört med 2015. Vi har utgått ifrån detta mål vid framtagande av målområde 2, men flera av avfallsplanens mål bidrar till att uppnå Avfall Sveriges 25/25-mål.

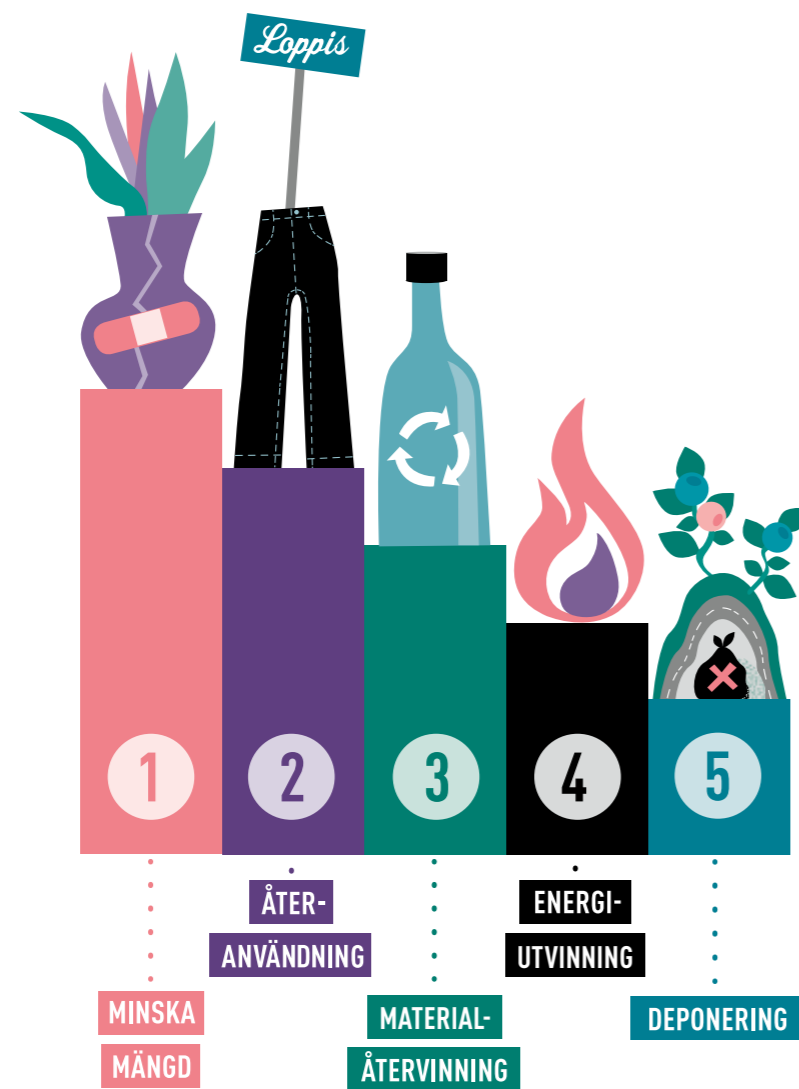
Enligt Avfall Sverige var mängden mat- och restavfall 2015 i snitt 225 kg per invånare i Sverige. En minskning med 25 procent innebär att snittet skulle behöva sänkas till 169 kg per invånare till år 2025.

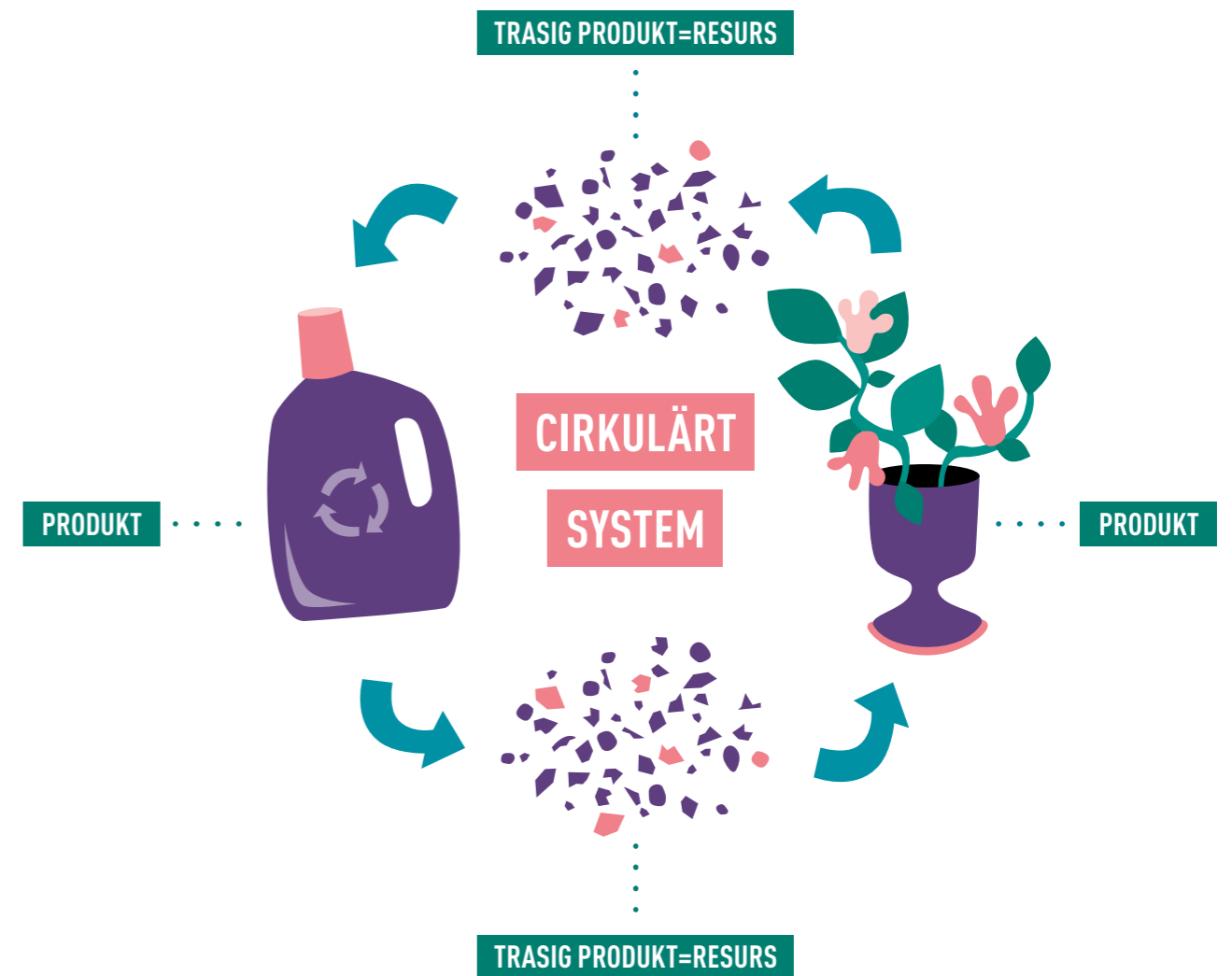
Från avfallstrappan till cirkulära system

Idag arbetar vi i Sveriges kommuner efter den linjära avfallstrappan. Den lyfter fram avfallshierarkin som prioriteringsordning för lagstiftning och politik inom avfallsområdet. Avfallstrappan bygger på EU:s avfallshierarki som är en del av EU:s avfallsdirektiv och är även införd i svensk lagstiftning i miljöbalken.

Avfallstrappan visar prioriteringsordningen för hur avfall och material bör tas om hand, enligt EU och miljöbalken. Genom att följa avfallstrappan går vi ifrån en avfallshantering som prioriterar deponering till ett system som verkar förebyggande.

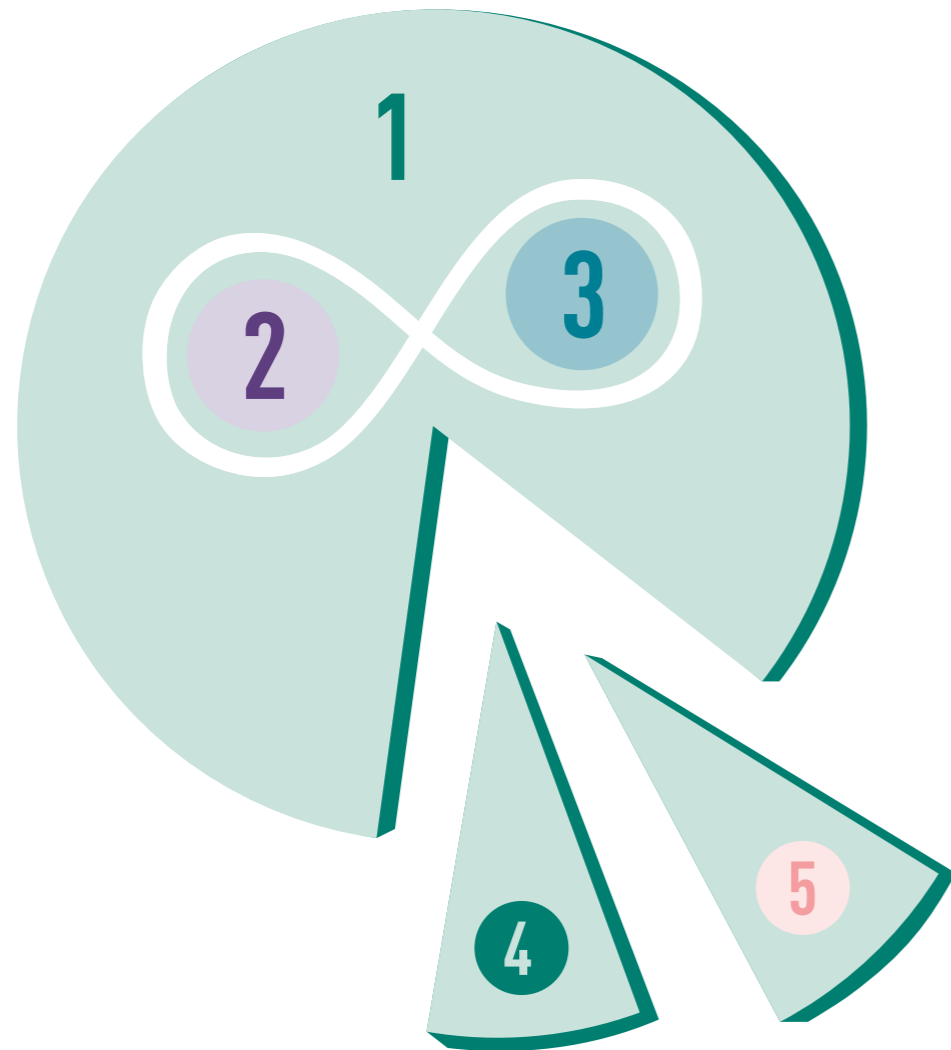
I Avfallsplan 2021-2032 har vi utformat målområden och mål för att främja ett mer cirkulärt system i stället för att som tidigare arbeta främst i enlighet med avfallstrappan. Det tåls att understryka att avfallstrappan fortfarande finns kvar som en viktig del i avfallsplanen. Skillnaden från Avfallsplan 2009-2020 blir att vi använder avfallstrappan som en måtticka istället för ett arbetssätt. Avfallstrappan är i sig en linjär modell men genom att arbeta cirkulärt tar vi oss upp i avfallstrappan.

I ett cirkulärt system ses något som är trasigt som en resurs: något går sönder, blir material till produkter som så småningom går sönder och blir material till nya produkter. Produkter ska alltså få vara just produkter så länge som möjligt, det gäller att laga, byta och låna istället för att köpa och slänga. I ett cirkulärt system används alltså materialet, produktens beståndsdelar, så många gånger som möjligt. Till skillnad från i en linjär avfallshantering där ett material tas upp från jordskorpan, blir en produkt som slängs för att sedan brännas eller deponeras.

En cirkulär avfallshantering bestående av välfungerande insamling, behandling och materialhantering maximerar hur vi använder de resurser som redan finns i kretsloppet. Våra fem målområden ska tillsammans främja en mer cirkulär avfallshantering.

Fem målområden - en helhet

Så förhåller sig de fem målområdena till varandra

År 2032 ska vara lätt att göra rätt. Systemen för att hantera avfall och material ska vara effektiva och enkla att använda för såväl invånare och offentliga verksamheter som företag. Fem målområden har tagits fram för att föra oss dit. Målområde 1 – 3 utgör grunden av avfallsplanen medan matavfall och nedskräpning lyfts fram i särskild ordning.

MÅLOMRÅDE 1 utgör spelplanen för de övriga fyra målområdena. I målområde 1 skapas förutsättningarna för framtida material- och avfallshantering. Här planeras infrastruktur och system som i framtiden ska möjliggöra förebyggande av avfall och cirkulär ekonomi.

MÅLOMRÅDE 2 handlar om att avfall förebyggs och om att produkter ska vara produkter så länge som möjligt. Vilket leder till minskade och hållbarare inköp och det bereder för återanvändning, lagning, delning, lån och byten.

MÅLOMRÅDE 3 handlar om att vi ska sortera och materialåtervinna det avfall som uppstår trots förebyggande åtgärder. Det återvunna materialet ska användas för att skapa nya produkter och varor. Det kommer leda till att användningen av jungfruliga material minskar. I och med att vi ökar återvinningen vill vi även minska deponering och förbränning.

MÅLOMRÅDE 4 handlar om att vi ska använda matavfall som en resurs samtidigt som vi minskar på matsvinn. Bästa sättet för att minska matsvinn är att inte köpa sådan mat vi inte kommer äta. Det kommer i förlängningen leda till att mindre mat behöver produceras i onödan.

MÅLOMRÅDE 5 handlar om skräp och nedskräpning i offentliga miljöer. Skräp som samlas in från offentlig miljö bör ses som avfall och därför lyda under avfallstrappan. Övriga målområden behandlar främst avfall i hemmet, men det ska vara en självklarhet att kunna hantera och sortera sitt avfall oavsett var man befinner sig.

- 1 SYSTEM EFTER BEHOV**
Framtida system möjliggör cirkulär avfallshantering.
- 2 AVFALL FÖREBYGGS**
Produkter ska vara helt uttjänade innan de slängs.
- 3 MATERIAL CIRKULERAR**
Produkter återvinns till material som kan bli nya produkter.

- 4 MATAVFALL**
- 5 SKRÄP OCH NEDSKRÄPNING**

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giffria

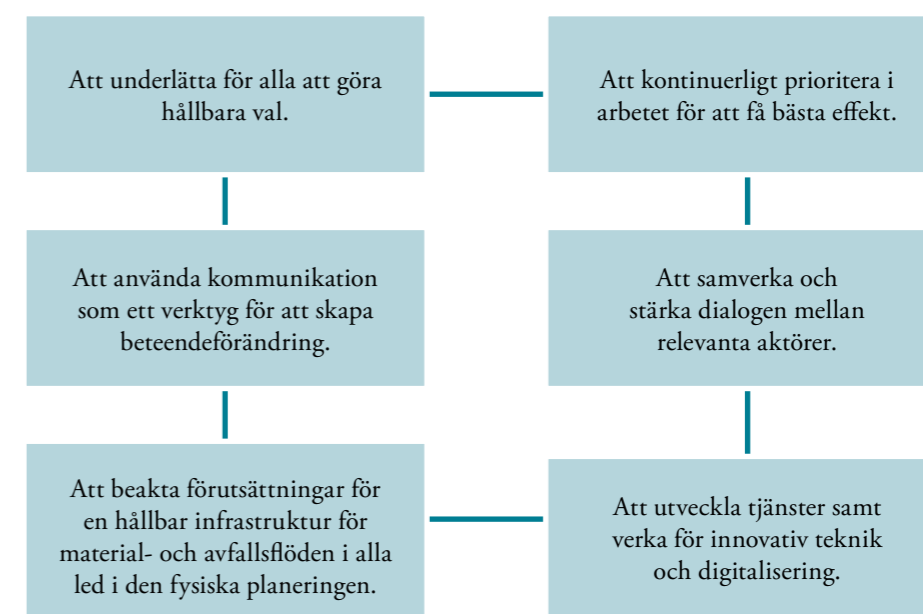
Målområde 1: System efter behov

Beskrivning av målområdet

För att möjliggöra cirkulära system för material och avfall krävs det strategisk planering och en genomtänkt infrastruktur. System som är behovsanpassade och tillgängliga möjliggör att material cirkulerar samt att avfall förebyggs. Det är viktigt att systemen för material- och avfallsflöden är planerade och utformade på ett miljömässigt hållbart sätt så att det blir lätt att göra rätt nu och i framtiden.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

1.1 År 2032 har alla en bättre tillgång till system för material och avfall som är enkla och behovsanpassade jämfört med år 2021.

FÖRTYDLIGANDE Med system menas metoder och teknik för hantering och insamling av material och avfall. Det kan exempelvis innebära nya insamlingssystem, utveckling av tjänsteutbud och tydligare kommunikation gentemot hushåll, verksamheter och andra som rör sig i kommunen.

MOTIVERING För att uppnå avfallsplanens syfte behöver kommunen och SÖRAB förbättra och utveckla effektiva och enkla system med en god service som tillgodoser invånarnas och verksamheternas behov. Målområdet är föränderligt, vad som är enkelt och behovsanpassat idag behöver inte vara det vid framtida avfallsplan. Därför behöver kommunen och regionen flexibla system och nytänkande, digitala och innovativa organisationer som kan hantera invånarnas behov och förväntningar.

INDIKATORER

- Invånare och verksamheters upplevelse vid användning av system. Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- Insamlad mängd hushållsavfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, i procent.
- Mängd återanvändbara produkter och material i kommunens och SÖRABs system för återbruk, i kg per invånare.
- Närhet till system för inlämning av avfall. Exempelvis: Returpunkt, ÅVS, ÅVC, MÅVC och papperskorgar i offentlig miljö.
- Insamlade mängder avfall i papperskorgar, i kg per invånare.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

1.2 År 2032 har kommunen säkerställt en långsiktig hållbar infrastruktur för avfalls- och materialflöden.

FÖRTYDLIGANDE En långsiktig hållbar infrastruktur innebär att det finns system, logistiska lösningar och fysiska platser för avfallshantering nära invånarna där material och avfalls beaktas i alla led.

MOTIVERING Genom att planera, ställa relevanta krav och arbeta strategiskt med material och avfallsfrågor möjliggör kommunen att material cirkulerar samt att avfall förebyggs. Kommunens infrastruktur behöver utvecklas och anpassas för att bli hållbarare, exempelvis genom att avsätta mark och skapa andra förutsättningar för stadens invånare och verksamhet att kunna göra rätt. Stor vikt behöver läggas på att skapa förutsättningar redan i planeringsstadiet.

INDIKATORER

- Mängd återanvändbara produkter och material i kommunens och SÖRABs system för återbruk, i kg per invånare.
- Insamlad mängd hushållsavfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, i procent.
- Mängd farligt avfall och elektronik restavfallet, i kg per invånare.
- Finns arbetssätt och rutiner som säkerställer att material- och avfallsflöden beaktas i kommunens samhällsbyggnadsprocess?
- Används framtagna rutiner för kartläggning av kommunens material- och avfallsflöden.
- Har kommunen en strategi för material- och avfallshantering som säkerställer att material- och avfallsflöden beaktas i kommunens samhällsbyggnadsprocess?
- Efterföljs de lokala strategierna för material- och avfallshantering i kommunen.
- Närhet till system för inlämning av avfall. Exempelvis: Returpunkt, ÅVS, ÅVC, MÅVC och papperskorgar i offentlig miljö.

MÅLANSVARIG Kommunen

1.3 År 2032 är kommunen, genom SÖRAB, ett föredöme i arbetet med att påverka och kontrollera material- och avfallsflöden för att minimera negativ miljö- och klimatpåverkan.

FÖRTYDLIGANDE SÖRAB ska vara ett föredöme genom att påverka och kontrollera material och avfallsflöden. En viktig del i uppströmsarbetet är samordning och uppföljning, både inom kommunen, mellan kommuner samt med andra aktörer. Genom att påverka kvalitén på material uppströms kan en större andel avfall materialåtervinnas nedströms.

MOTIVERING Det är viktigt att SÖRAB, som ett bolag i en storstadsregion med många invånare, är ett föredöme för utvecklingen av avfallshantering i Sverige. Tillsammans med andra aktörer kan SÖRAB utveckla upp- och nedströmsarbetet inom avfallshantering och därmed kan nationella och lokala miljömål uppnås.

INDIKATORER

- Mängd koldioxidutsläpp från SÖRABs verksamhet, i Co2e per ton.
- Mängd koldioxidutsläpp från avfallstransporter i kommunen, i Co2e per ton per invånare.
- Insamlad mängd hushållsavfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, i ton.

MÅLANSVARIG SÖRAB

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

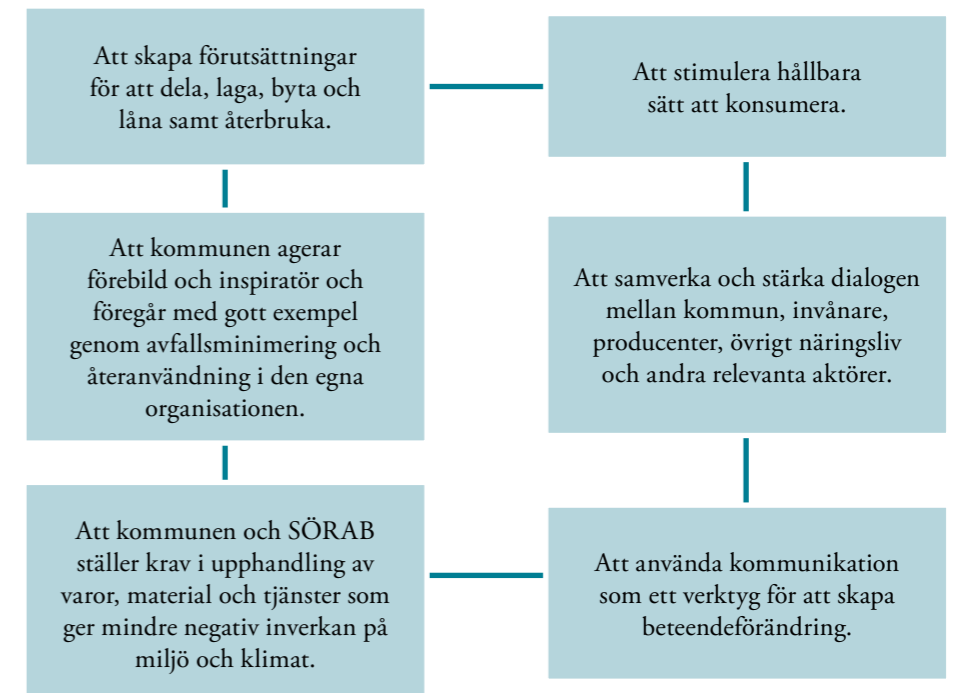
Målområde 2: Avfall förebyggs

Beskrivning av målområdet

Avfallsmängderna minskas genom cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion. Återanvändning finns tillgängligt för alla och genom att dela, laga, byta och låna produkter minimeras avfallsmängderna och minskar mängden skadliga ämnen i kretsloppet.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

2.1 År 2032 har avfallsmängderna minskat med minst 20 % per invånare i jämförelse med 2021.

FÖRTYDLIGANDE Med avfall menas allt hushållsavfall och därmed jämförbart avfall från verksamheter, verksamhetsavfall, avfall under producentansvar och avfall från offentlig miljö. Målets indikatorer redovisar de fraktioner som kan mätas i nuläget.

MOTIVERING Att minska mängden avfall är en stor och viktig utmaning för regionens miljöarbete. Att förebygga bidrar även till att minska giftspridningen i samhället. En förutsättning för att nå målet är att resurser nyttjas effektivare, att konsumtionsmönster förändras och att produkters livstid förlängs. I SÖRAB-regionen har mängden hushållsavfall per invånare minskat de senaste åren och ytterligare minskning kommer att krävas under kommande år.

INDIKATORER

- Insamlad mängd hushållsavfall, i kg per invånare.
- Insamlad mängd avfall från offentlig miljö, i kg per invånare.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

2.2 År 2032 har mängden mat- och restavfall minskat med minst 25 % i jämförelse med 2021.

FÖRTYDLIGANDE Avfall Sverige har tagit fram ett mål som innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 % från 2015 till år 2025. Mål 2.2 är baserat på målsättningen, men har anpassats till denna avfallsplan.

MOTIVERING I detta mål höjs ambitionen ytterligare 5 % för mat- och restavfall, fraktioner som kommunen har rådighet över i jämförelse med mål 2.1.

INDIKATORER

- Insamlad mängd matavfall, i kg per invånare.
- Insamlad mängd restavfall, i kg per invånare.
- Eftersorterad mängd restavfall, i kg per invånare.

MÅLANSVARIG Kommunen och SÖRAB

2.3 År 2032 har mängden material och avfall från offentliga verksamheter minskat med minst 20 % jämfört med 2023.

MOTIVERING Offentliga verksamheter bidrar med en stor andel av de totala avfallsmängderna och ett utökat arbete med förbyggande av kommunalt avfall kan göra stor skillnad för måluppfyllelsen. Kommunen kan föregå med gott exempel genom att arbeta med resurshushållning och avfallsförebyggande åtgärder inom den egna organisationen.

INDIKATORER

- Insamlad mängd mat- och restavfall, förpackningar och tidningar och verksamhetsavfall från offentliga verksamheter, i ton per år.

Det kan tillkomma ytterligare indikatorer under målperioden om mätmetoder för andra fraktioner tas fram.

- Antal interna förmedlingar av inventarier från kommunens verksamheter som går till återbruk genom REKO eller liknande system.

MÅLANSVARIG Kommunen

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

Målområde 3: Material cirkulerar

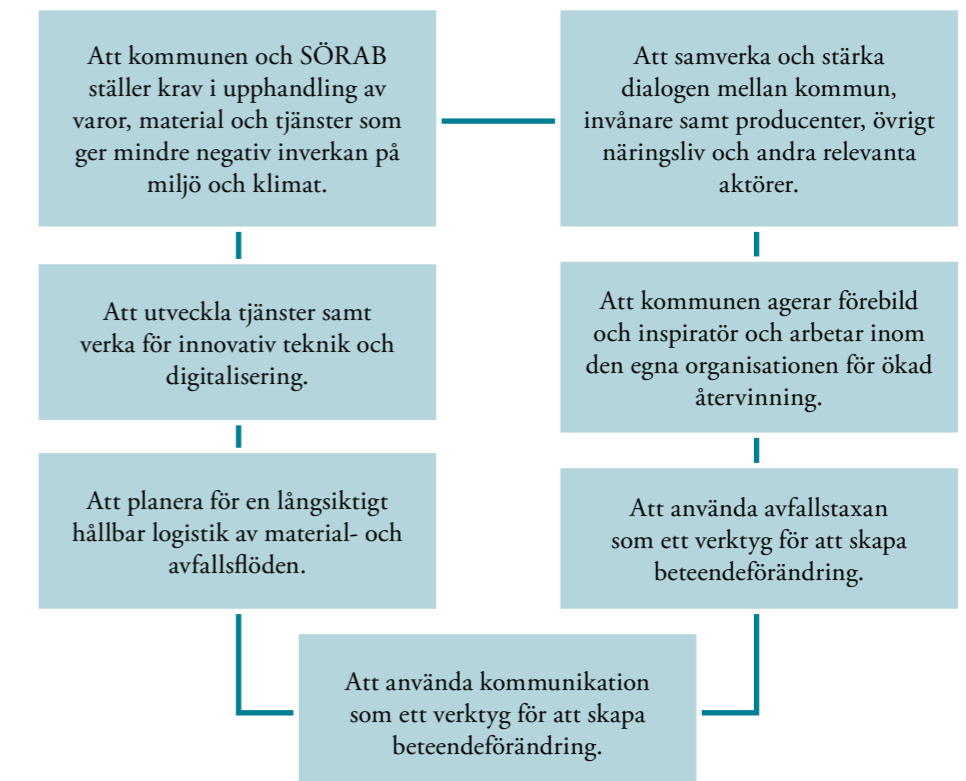

Beskrivning av målområdet

Avfall är material som hanteras som resurs i ett kretslopp. Genom arbete med utveckling och beteendeförändring ökar återvinningen till fördel för minskade mängder avfall till förbränning och deponering. Giftfria kretslopp är en förutsättning för att material ska cirkulera.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

3.1 År 2032 materialåtervinns eller återanvänds minst 60 % av hushållsavfallet.

FÖRTYDLIGANDE I detta mål inkluderas både materialåtervinning och återanvändning, då båda behandlingssätten styr ifrån förbränning och deponering.

INDIKATORER

- Insamlad mängd hushållsavfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, i procent.
- Insamlad mängd återvinningsbart avfall från eftersortering, i procent.
- Insamlad mängd hushållsavfall till återanvändning, i procent.
- Faktisk återvinning, i procent.

MÅLANSVARIG Kommunen

3.2 År 2032 är mängden avfall i restavfallet som hade kunnat hanteras via annat etablerat insamlingssystem minskad med 90 % i jämförelse med 2020.

FÖRTYDLIGANDE Med avfall som hade kunnat hanteras via ett annat etablerat insamlingssystem menar vi felsorterat avfall.

I måluppföljningen inkluderas även utsorterat material från eftersortering.

INDIKATORER

- Mängd felsorterat avfall kvar i restavfallet, kg per invånare.
- Mängd utsorterat avfall från eftersortering, kg per invånare.

MÅLANSVARIG Kommunen

3.3 År 2032 återvinns eller återbrukas 70 % av icke farligt bygg- och rivningsavfall.

FÖRTYDLIGANDE I detta mål ingår icke farligt bygg- och rivningsavfall som samlats in via återvinningscentraler och returparker. Med icke farligt menas avfall som inte klassas som farligt avfall. Målet utgår ifrån avfall som samlats in via SÖRABs anläggningar. Detta mål gäller även för privat sektor där ansvaret ligger på respektive byggherre.

INDIKATORER

- Insamlad mängd bygg och rivningsavfall till materialåtervinning, i procent.
- Insamlad mängd bygg och rivningsavfall till återanvändning, i procent.

MÅLANSVARIG SÖRAB

3.4 År 2032 deponeras som mest 2 kg hushållsavfall per invånare och år.

FÖRTYDLIGANDE I detta mål ingår avfall som samlas in som, eller sorteras för deponering, dock inte deponering av askor från avfallsförbränning.

INDIKATORER

- Insamlad mängd avfall till deponering, i kg per invånare och år.

MÅLANSVARIG SÖRAB

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

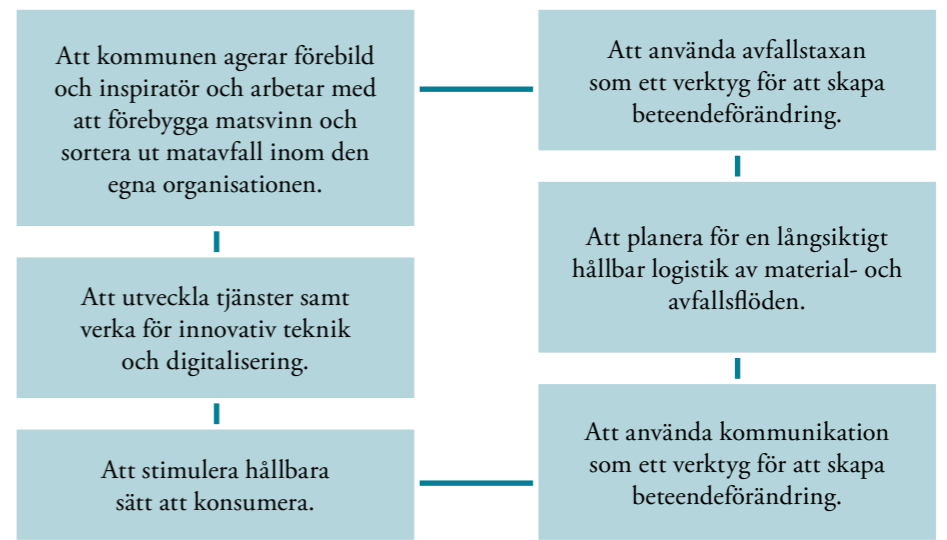
Målområde 4: Matavfall

Beskrivning av målområdet

Matsvinn förebyggs medan matavfall samlas in separat och hanteras som en resurs. Matsvinn är onödigt matavfall som hade kunnat undvikas om det hanterats annorlunda, så som förvarats annorlunda eller tillagats och ätits. Insamlat matavfall hanteras så att växtnäring och energi tas tillvara. Resterna (rötslammet) vid behandling är så rena att de går att återföra till åker eller skogsmark.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

4.1 År 2032 är mängden matavfall i restavfallet minskad med 90 % i jämförelse med år 2020.

FÖRTYDLIGANDE Matavfall som inte sorteras ut separat utan blir kvar i restavfallspåsen, kan inte hanteras som en resurs.

INDIKATORER

- Mängd matavfall kvar i restavfallet, i kg per invånare.

MÅLANSVARIG Kommunen

4.2 År 2032 är matsvinnet per invånare halverat jämfört med 2021.

FÖRTYDLIGANDE Med matsvinn menas onödigt matavfall som hade kunnat förhindras genom att hanteras på annat vis, så som förvarats annorlunda eller tillagats och ätits. Målet inkluderar matsvinn både ifrån hushåll och offentliga verksamheter.

INDIKATORER

- Mängd matsvinn i insamlat restavfall från hushåll, kg per invånare.
- Mängd matsvinn i separat insamlat matavfall från hushåll, kg per invånare.
- Mängd matsvinn i verksamheter enligt etablerad mätmetod.

MÅLANSVARIG Kommunen

4.3 År 2032 hanteras allt insamlat matavfall så att växtnäring och energi tas tillvara. Matavfallet är så rent att det går att återföra till produktiv mark.

FÖRTYDLIGANDE Matavfallets renhet avgör huruvida matavfallet kan hanteras som resurs eller inte, därför ska matavfallet hålla den renhetsgrad som upphandlad behandlingsanläggning kräver. Mängden omklassat matavfall (både vid behandlingsanläggning och vid omlastning av avfallet) motsvarar mängden matavfall som inte kan hanteras som resurs, på grund av kvalitetskrav/renhetskrav. Omklassat matavfall hanteras som restavfall och går till förbränning.

INDIKATORER

- Mängd omklassat matavfall vid behandlingsanläggning.
- Mängd omklassat matavfall vid omlastning.

MÅLANSVARIG SÖRAB, Kommunen

Avfallsplanens syfte
 Minimera negativ miljö- och klimatpåverkan
 Främja hållbara val – Minimera avfallsmängderna
 Avfall är rätt sorterat – Kretsloppen är giftfria

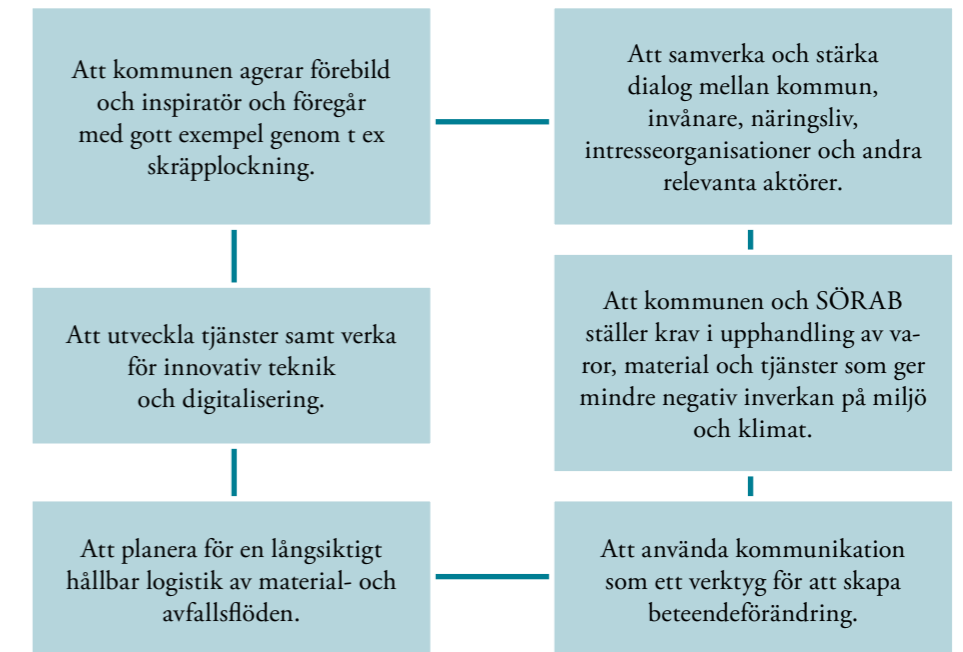
Målområde 5: Skräp och Nedskräpning

Beskrivning av målområdet

Skräp är avfall som samlas in i offentlig miljö. Genom att minska mängden skräp som uppstår minimeras även nedskräpningen. Offentliga miljöer, inklusive vatten, är rena, vilket bidrar till minimering av negativ miljöpåverkan och en ökad trygghetskänsla för allmänheten.

Strategier

Strategierna för målområdet är...

Huvudmål 2021-2032

5.1 År 2032 är nedskräpningen i offentlig miljö minskad med 50 % i jämförelse med 2020.

FÖRTYDLIGANDE Kommunen och SÖRAB utför skräpmätningar utifrån en fastställd metod som anpassas till SÖRAB-regionen. Metod till skräpmätningarna har tagits fram i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent.

MOTIVERING Genom skräpmätningarna kan kommunen kartlägga nuläget och vidta åtgärder för att minska uppkomsten av skräp i offentlig miljö.

INDIKATORER

- Antal skräpföremål per 10 m², omvandlat till %.
- Insamlad mängd nedskräpning av större föremål, i ton per år och antal illegala tippningar.

MÅLANSVARIG Kommunen, SÖRAB

5.2 År 2032 är upplevelsen av nedskräpning i offentlig miljö förbättrad med 90 % i jämförelse med 2020.

FÖRTYDLIGANDE I detta mål mäts invånarnas uppfattning av renhet i kommunens offentliga miljöer.

MOTIVERING Genom att mäta invånarnas uppfattning av nedskräpning kan kommunen förstå vilka behov och insatser som behövs för att stärka förebyggandet av nedskräpning.

INDIKATORER

- Invånarnas uppfattning av renhet.
- Invånarnas uppfattning av förbättring de senaste 3 åren.

MÅLANSVARIG Kommunen, SÖRAB

5.3 År 2032 är mängden osorterat skräp som samlas in från offentlig miljö halverad i jämförelse med 2023.

FÖRTYDLIGANDE I målet inkluderas insamlade mängder osorterat skräp från papperskorgar samt nedskräpning av mindre skräpföremål runt papperskorgarna. Detta mål styr mot källsortering i den offentliga miljön. Innefattar ej illegala tippningar.

MOTIVERING Kommunen och SÖRAB arbetar för att avfallsmängderna minskar i den offentliga miljön. För att uppnå detta behövs ett systematiskt arbete med rutiner och andra relaterade åtgärder.

INDIKATORER

- Insamlad mängd osorterat skräp från papperskorgar och mindre skräpföremål runt papperskorgarna i offentlig miljö i ton per år.
- Antal papperskorgar för andra avfallsfraktioner än restavfall, som exempelvis plast, papper eller glas.

MÅLANSVARIG Kommunen, SÖRAB

